

KINNITATUD
Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara
Kutsenõukogu 22.11.2022 otsusega nr 45
VIIMATI MUUDETUD
12.05.2026 otsusega nr 64

**EESTI ARHITEKTIDE LIIDU KUTSE ANDMISE KORD
DIPLOMEERITUD ARHITEKTI, VOLITATUD ARHITEKTI JA VOLITATUD
ARHITEKT-EKSPERDI kutsetele**

1 ÜLDOSA

- 1.1 Kutse andmise kord (edaspidi Kord) reguleerib järgmiste kutsete andmise korraldamist
 - a) diplomeeritud arhitekt, tase 7;
 - b) volitatud arhitekt, tase 7;
 - c) volitatud arhitekt-ekspert, tase 8.
- 1.2 Käesolev kord ei reguleeri konkursita kutse andja õigused saanud kõrgkoolide poolt väljastatavate kutsete andmist.
- 1.3 Iga kutse kompetentsusnõuded on kehtestatud kutsestandardis. Kompetentsuse hindamise positiivse tulemusena väljastatakse kutsetunnistus.
- 1.4 Kutse taotlemine ja tõendamine, sh taastõendamine, on kutseeaduse § 17 lõike kohaselt taotlejale tasuline. Tasu suuruse kalkuleerib kutse andja ja kinnitab Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu (edaspidi Kutsenõukogu).
- 1.5 Korra ja selle muudatused kinnitab Kutsenõukogu ning need jõustuvad Kutsenõukogu koosolekule järgneval kutse andmise väljakuulutamisel (v.a kutsekomisjoni koosseisu muudatused, mis jõustuvad kutsenõukogu otsuse tegemise hetkest).

2 KUTSE TAOTLEMISE JA TAASTÕENDAMISE EELTINGIMUSED JA ESITATAVAD DOKUMENDID

- 2.1 Kutse taotlemise eeltingimused (kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele):
 - 2.1.1 7. taseme diplomeeritud arhitekti kutse taotlemise¹ eeltingimused on määratud 7. taseme diplomeeritud arhitekti kutsestandardi osas B.1 jaotises „Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele“.
 - 2.1.2 7. taseme volitatud arhitekti kutse taotlemise ja taastõendamise eeltingimused on määratud 7. taseme volitatud arhitekti kutsestandardi osas B.1 jaotises „Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele“.
 - 2.1.3 8. taseme volitatud arhitekt-eksperti kutse taotlemise ja taastõendamise eeltingimused on määratud 8. taseme volitatud arhitekt-eksperti kutsestandardi osas B.1 jaotises „Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele“.

¹ 7. taseme diplomeeritud arhitekti kutse taastõendamist ei toimu, kuna kutse on tähtajatu.

2.2 Diplomeeritud arhitekti kutse taotlemiseks, kui taotlejal on täidetud üks kutsestandardi osa B1 jaotise „Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele“ lõikes 1) või 2) nimetatud nõudetest ja talle ei ole varasemalt väljastatud kutsetunnistust koos õppeasutuse diplomiga, tuleb esitada elektroonilisel andmekandjal kutse andja poolt kehtestatud vormil ühe pdf-formaadis digitaalselt allkirjastatud dokumendina:

- 1) vormikohane avaldus
- 2) koopia isikut tõendavast dokumendist (pass või ID kaart)
- 3) haridust tõendava dokumendi koopia

2.3 Volitatud arhitekti, tase 7 kutse ja Volitatud arhitekt-eksperdi, tase 8 kutse taotlemiseks ja mõlema nimetatud kutsetaseme taastõendamiseks tuleb esitada elektroonilisel andmekandjal kutse andja poolt kehtestatud vormil ühe pdf-formaadis maksimaalselt 20 MB mahuga digitaalselt allkirjastatud dokumendina:

- 1) vormikohane avaldus;
- 2) koopia isikut tõendavast dokumendist (pass või ID kaart);
- 3) haridust tõendava dokumendi koopia(d);
- 4) varem omistatud kvalifikatsiooni tõendava dokumendi koopia(d);
- 5) tööalase tegevuse kirjeldus;
- 6) loetelu viimase 15 aasta olulisematest töödest, kollektiivse loomingu korral tuleb taotleja autorlus tõendada nii ühis- kui ka kaasautorite allkirjadega;
- 7) kompetentsust tõendavas ruumiloomeprotsessis osalemise kirjeldus viie illustratiivse materjalina esitatud töö põhjal; taotleja kutsealast kompetentsust tõendav illustratiivne materjal valitud viiest tööst iga töö kohta eraldi allolevalt:

Arhitektuurse projekti puhul:

- põhiidee või kontseptsioon tekstina kokkuvõtvalt;
- asendiplaan, mis selgitab arhitektuurset ideed;
- olulised plaanid;
- lõiked;
- iseloomulikud arhitektuuri sõlmed (vähemalt kahe objekti puhul);
- illustratsioonid ja fotod vähemalt kahest valminud objektist.

Planeeringu puhul:

- planeeringu kontseptsioon;
- planeeringu põhijoonis;
- teemajoonised;
- mahuline visioon ja illustratsioonid;
- kehtestatud planeeringu puhul registri link.

Avalikus teenistuses töötamise puhul:

- selgitus oma rollist erinevate planeeringute ja ruumiloomeprotsesside juhtimisel, koordineerimisel ja suunamisel konkreetsete näidete varal;
- selgitus arhitektuurivõistluste algatamisest ja/või ettevalmistamisest ja/või korraldamisest;
- selgitus osalemisest juhendmaterjalide koostamisel;
- visuaalne materjal, mis kirjeldab tegevust ja tulemust avaliku teenistuse arhitektina ruumilise arengu otsuste tegemisel.

Kutsekomisjonil on õigus kaaluda esitatud materjalide piisavuse üle, arvestades taotletavat kutsetaset.

- 8) Enesealanüüsi küsimustik (täita kutse taotlemisel);
- 9) erialaste täienduskoolituste loetelu ja koolitusi tõendavate dokumentide koopiad;

- 10) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta.
- 2.4 Esitatud dokumentide õigsuse eest vastutab kutse taotleja.
- 2.5 Kutse taotlemise dokumendid peavad olema esitatud vähemalt kaks nädalat enne kutsekomisjoni istungit, et hinnata taotlejate portfoolios esitatud töid.
- 2.6 Vajadusel on kutsekomisjonil õigus nõuda täiendavaid taotleja pädevust tõendavaid dokumente.
- 2.7 Kutsekomisjon võib jätta avalduse läbi vaatamata, kui puudusi ei kõrvaldata kutse andja poolt antud tähtjaks.
- 2.8 Taotlemise dokumente menetletakse haldusmenetluse seaduse sätete kohaselt, arvestades Korrast tulenevaid täpsustavaid tingimusi.

3 TAOTLEJA KOMPETENTSUSE HINDAMINE

Hindamise meetodid

Taotlejat hinnatakse portfoolio ja intervjuu alusel. Kui hindamiskomisjon üksmeelselt leiab, et portfoolios esitatud dokumendid on piisavad, andmaks hinnangut taotleja kutsealasele kompetentsusele ja senisele tegevusele arhitektina, võib hindamine toimuda ainult portfoolio alusel.

Punktis 2.2 nimetatud asjaoludel väljastatakse kutsetunnistus haridust tõendava dokumendi alusel.

4 KUTSE ANDMISE VÄLJAKUULUTAMINE

- 4.1 Kutse andja kuulutab kutse andmise välja vähemalt kaks korda aastas. Kutse andmise võib jätta korraldamata, kui välja kuulutatud tähtjaks on laekunud vähem kui viis nõuetele vastava taotlust.
- 4.2 Kutse andja loob oma kodulehele kataloogi „Kutse andmine“, kus avalikustab ajakohase teabe:
- a) avalduste ja dokumentide vastuvõtu koha ja tähtjad ning esitamise viisid,
 - b) taotluse esitamise vormi,
 - c) hindamiste toimumise ajad,
 - d) tasu suuruse kutse andmisega seotud kulude katteks,
 - e) kutse andmise korra,
 - f) kutsestandardid,
 - g) arhitekti kutse-eesitika põhimõtted,
 - h) muu kutse andmise korraldust ning tingimusi puudutav teave.

5 KUTSE ANDMISE OTSUSTAMINE JA KUTSETUNNISTUSE VÄLJASTAMINE

- 5.1 Kutsekomisjon teeb kutse andmise või mitteandmise otsuse hindamistulemuste põhjal iga taotleja kohta eraldi.
- 5.2 Kutse andja teatab otsusest taotlejale. Kutse mitteandmise otsust põhjendatakse kirjalikult.
- 5.3 Taotlejal on õigus esitada kutsekomisjonile hindamisprotsessi kohta kaebus.
- 5.4 Taotlejal on õigus vaidlustada kutsekomisjoni otsus kutset taotlevale isikule kutse andmise või andmata jätmise kohta haldusmenetluse seaduses sätestatud tingimustel ja korras esitades kutse andjale vaide halduskohtusse kaebuse halduskohtumenetluse seaduse alusel.
- 5.5 Taotlejal on õigus kutsekomisjoni vaideotsus halduskohtusse edasi kaevata halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.
- 5.6 Kutse andja sisestab kutse taotleja ees- ja perekonnanime ning isikukoodi, selle puudumisel sünniaja, kutsetunnistuse väljaandja, antud kutse ja kutsetaseme ning kehtivusaja alguse ja lõpu kutseregistrisse 10 tööpäeva jooksul, arvates kutseregistrisse kande tegemise aluseks oleva otsuse tegemisest (kutsekomisjoni lõpp-protokoll). Trükitud kutsetunnistused väljastab kutse andjale Kutsekoda.
- 5.7 Kutse andja väljastab kutsetunnistuse 30 päeva jooksul pärast kutse andmise otsuse vastuvõtmist.
- 5.8 Kutse andjal on kutsekomisjoni ettepanekul õigus tunnistada kutsetunnistus kehtetuks, kui:
 - 1) kutsetunnistus on saadud pettuse teel;
 - 2) kutsetunnistus on välja antud võltsitud või valeandmeid sisaldava dokumendi alusel;
 - 3) kutset omava isiku tegevus ei vasta kutsestandardiga sätestatud normidele (mh jäme kutse-eetika rikkumine jms).Kutse-eetika vastavust hinnatakse läbivalt EALi „Arhitektide kutseeetika põhimõtted“ alusel.
- 5.9 Kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel peab kutsekomisjon andma isikule võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamuse ja vastuväited. Kutsekomisjon võib kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel tugineda kolmandate isikute (nt aukohus) seisukohtadele.
- 5.10 Kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel kustutatakse see kutseregistrist ning kutse andja teatab otsusest asjaomasele isikule tähtkirjaga ja avaldab sellekohase kuulutuse Ametlikes Teadaannetes (<http://www.ametlikudteadaanded.ee/>).
- 5.11 Kutsetunnistuse omanik võib taotleda kutsetunnistuse duplikaadi väljaandmist kutse andjalt.
- 5.12 Kui kutse mitteandmine on tingitud taotleja ebapiisavast kutsealasest kompetentsusest, ei ole isikul õigust esitada uut taotlust enne kolme aasta möödumist viimase taotluse esitamise päevast. Kutsekomisjonil on õigus nimetatud tähtaega lühendada.

6 KUTSETUNNISTUSE KEHTIVUSAEG

6.1 Kutsetunnistuse kehtivusaja alguse otsustab kutsekomisjon.

6.2 Kutsetunnistused kehtivad järgmiselt:

- 1) 7. taseme diplomeeritud arhitekti kutsetunnistus on tähtajatu.
- 2) 7. taseme volitatud arhitekti kutsetunnistus kehtib seitse aastat alates kutsekomisjoni otsuse tegemise kuupäevast. Pärast teistkordset taastõendamist antakse 7. taseme volitatud arhitektile tähtajatu kutsetunnistus. Kui isikule on pärast teistkordset taastõendamist antud tähtajaline kutse, muudetakse see isiku avalduse alusel kutsekomisjoni otsusega tähtajatuks.
- 3) 8. taseme volitatud arhitekt-eksperdi kutsetunnistus kehtib seitse aastat alates kutsekomisjoni otsuse tegemise kuupäevast. Pärast teistkordset taastõendamist antakse 8. taseme volitatud arhitekti-eksperdile tähtajatu kutsetunnistus. Kui isikule on pärast teistkordset taastõendamist antud tähtajaline kutse, muudetakse see isiku avalduse alusel kutsekomisjoni otsusega tähtajatuks.

7 KUTSEKOMISJON

7.1 Kutse andja moodustab kutse andmise erapooletuse tagamiseks kutsekomisjoni. Kutsekomisjoni volitused kehtivad kutse andja kutse andmise õiguse kehtivuse lõppemiseni. Kutsekomisjon töötab välja kutsekomisjoni töökorra. Kutsekomisjon lähtub oma töös kutseseadusest, kutse andmise korrast ja kutsekomisjoni töökorrast, kutsestandardist ja muudest kutse andja kehtestatud juhenditest. Kutsekomisjoni tööd korraldab kutse andja.

7.2 Kutsekomisjoni koosseis

- 1) Tööandjad
 - Eesti Ehituskonsultatsiooniettevõtete Liit
esindaja Tõnis Tarbe, Arhitekt Tarbe OÜ
- 2) Töötajad/spetsialistid
 - Eesti Arhitektide Liit
esindaja Andres Levald, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi maa- ja ruumipoliitika osakonna nõunik
 - Eesti Arhitektide Liit
esindaja Lembit-Kaur Stöör, ÖÖ-ÖÖ Arhitektid OÜ ja KOKO arhitektid
 - Eesti Arhitektide Liit
esindaja Ilmar Heinsoo, Arhitekti- ja Inseneribüroo ARX OÜ
 - Eesti Arhitektide Liit
esindaja Marika Lõoke
- 3) Koolitajad
 - Eesti Kunstiakadeemia
esindaja Andres Ojari, EKA arhitektuuriteaduskonna arhitektuuri- ja linnaplaneerimise osakonna ja õppekava juht ning professor; Taoline OÜ
 - Tallinna Tehnikakõrgkool
esindaja Hindrek Kesler, TTK külalislektor
 - Tallinna Tehnikaülikool
esindaja Jaan Kuusemets, arhitektuuri ja urbanistika akadeemia ehituse ja arhitektuuri instituudi professor; Dagopen OÜ
- 4) Ministeeriumid
 - Kliimaministeerium
esindaja Veronika Valk-Siska, Ehituse ja elukeskkonna osakonna elamumajanduse valdkonna juht
 - Kultuuriministeerium
esindaja Johanna Jõekalda, arhitektuuri- ja disaininõunik
- 5) Kohalikud omavalitsused

- Eesti Linnade ja Valdade Liit
esindaja Cerly-Marko Järvela, Rapla Vallavalitsus, vallaarhitekt
- 6) Siduserialad
 - Eesti Planeerijate Ühing
esindaja Tiina Skolimowski, A&T Arhitektid
- 7.3 Nõuded kutsekomisjoni liikmetele
 - 1) omab ülevaadet kutsesüsteemist.
 - 2) omab ülevaadet arhitekti kutsealast, arhitekti töö eripärast, arhitektile esitatavatest kompetentsusnõuetest ja muust kutsestandarditega sätestatust, aga ka arhitekti kutse-eetika nõuetest.
 - 3) on sobivate isikuomaduste ja hoiakutega ning tegutseb erapooletult.
 - 4) ei osale taotlejale kutse andmise otsustamisel, kui ta on:
 - a) osalenud taotleja hindamisel eksperdi või hindamis- või ekspertkomisjoni liikmena;
 - b) taotleja tööandja või muul viisil isiklikult huvitatud kutse andmisest või kui muud asjaolud tekitavad kahtlust tema erapooletuses.

8 HINDAMISKOMISJON

- 8.1 Kutsekomisjon moodustab kutse taotleja kompetentsuse hindamiseks hindamiskomisjon(id). Hindamiskomisjon koosneb vähemalt kolmest liikmest.
- 8.2 Hindamiskomisjoni(de) liikmete kompetentsus peab kogumis vastama järgmistele nõuetele:
 - 1) kutsealane kompetentsus – omama volitatud arhitekti kutset 7. kutsetasemel või volitatud arhitekt-eksperdi kutset 8. kutsetasemel;
 - 2) kutsesüsteemialane kompetentsus;
 - 3) hindamisalane kompetentsus,
- 8.3 Hindamiskomisjoni liikmed peavad olema sobivate isikuomaduste ja hoiakutega ning tegutsema erapooletult.

9 KUTSE ANDMISE DOKUMENTEERIMINE JA DOKUMENTIDE SÄILITAMINE

Kutse andja dokumenteerib kutse andmisega seotud tegevuse Kutsekoja välja töötatud dokumendivormide järgi ja määratud ulatuses ning dokumente säilitatakse Kutsekoja kinnitatud dokumentide säilitamise korras sätestatud aja jooksul, kui õigusaktides ei ole muid tähtaegu sätestatud.